

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirtet-
ésnél olcsóbb. Nyitlér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

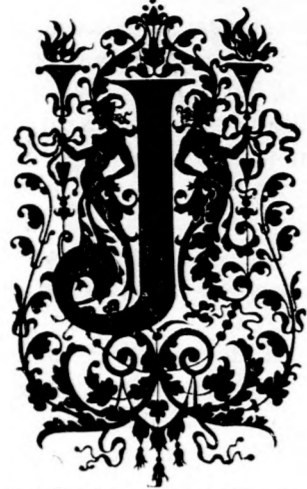
Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az új országház.

Félre kislelkűk! . . . Petőfi.

Joggal merjük állithatni, hogy ezen épületnek, mint alkotmányunk ezredéves fennállása hirdetőjének építéséhez, minden magyar szívnek van hozzájárulása. Főképezért, de azért is, mert az ellenzék vándor apostolai megyénkben szerte-kerteskedtek az új országházra fordítandó milliókkal, most midőn az alsó- és felső-ház

többsége immár megszavazta a kívánt költségeket, röviden elmondjuk mi is nézetünket.

Ha egy épületet akar valaki emelni, első kérdés az, hogy mi annak a célja? Az utolsó falusi embernek is van annyi érzéke, hogy ha középületet emeltet, azt a reprezentálandó célhoz és a képviselt eszméhez arányosítja. Azt bizonyára Apponyi és Szilágyi urak is megfogják engedni, hogy minden valamire való faluban a legimponánsabb épület a templom, utána sorban a paplak, iskola, községháza stb. Sőt ma már ott vagyunk, hogy a nevezett és hasonfele középületek korszerűtlen, rozoga voltából: az illető község elmaradottságára, vezetőinek csekély hivatás-érzetére bizton következtetünk. Még habarékiból sem hallottunk olyatén észjárását, ha egy községház fedelét rongyosnak látta, hogy abból az illető község vezetőinek inkább józan takarékoságára, mintsem a csín-érezék hiányára következtetett volna. Azon templomok, melyeket most az egyes községek használnak, többnyire száz és annál is több év előtt épültek, akkor, midőn a most nagy és virágzó bácskai községek a jelenleg pusztában járó, de néhol már ujjalunak is beillő szalásokhoz hasonlítottak. Ha őseink is olyan okosan (?) gondolkodtak volna, mint a kortestogásokban mindenre kész ellenzék most: akkor tekintve községeink rohamos nagy fejlődését, minden husz évben kellene falunkint új templomot, városházat stb. építeni.

Hát a magyar állam nem fejlődik rohamosan? Ráismer-e fővárosára, a ki csak husz évig nem látta? Ráismer-e folyton épülő és gazdagodó városaira? Mennyi volt még husz év előtt a most mindenfelé büszke morajjal tuskölő vasuti gőzparipákból? Hol volt a határainkon ország-szerzte zakatoló sok gazdasági gép, mik egymagukban akkora értéket reprezentálnak, mint 67 óta származott összes adósságaink? Hány és hányféle humanitárius és kultur intézet keletkezett azóta?

Egyébiránt haladásunk minden tényezőjét egy lélegzetre felsorolni lehetetlen; de nem is kell, ha csak nem annak, akinek szemét a párt-szenvedély hályoga sötétíti el.

Helyes közmondás, hogy minden kezdet nehéz. Mi is kezdő állam vagyunk, s bátran elmondhatjuk, hogy a kezdet nehézségein immár átestünk, s most kezdődik csak a kifejlődés, a mindenoldalú evolúció időszaka.

Ebbe esik bele hazánk fennállásának ezer éves jubileuma. Ennek emlékére kell a jövőnek szóló monumentumot állítani. Ezt parancsolja a ma már törvényerővel bíró világszokás. Magának az eszmének a legszélsőbb ellenzék sem volt ellene. Ha ez áll és mert ez áll, eltekintve mindentől, nem-e dobogja azt minden magyar szív, hogy alkotmányunk évezredes emlékháza legyen az átszenvedett nagy küzdelmek eredményeihez, egy tizenöt millió lakosságú ország tekintélyéhez, egy csodamódra, bűvészi sebességgel gyarapuló főváros nagyszerű jövődjéhez méltó.

Azt mondják nincs pénz. Hiszen ha a világ nagy emlékei az építetők pénzkészletét felül nem multák volna, akkor nem volna Romában Szent Péternek, Velencében Sz. Márknak, Milánóban Boromei Károlynak világraszóló temploma; akkor a kölni dómot, a bécsi Szent István

és Votiv-templomot, vagy a legújabbban elkészült városházat, sőt a budapesti lánchidat még ma sem zúzták volna el.

Nemzeti önértékünk fölháborodása nélkül nem is tudunk szólni azon gyászmagyarkákról, akik vagy kortesfogásból, vagy kishitűségből krajcáros gazdálkodást negyelyeznek ott, ahol arról van szó, hogy a magyar nemzet, mint erkölcsi háziúr, a saját életének, lételének s reményeinek emeljen palotát. Miről is van összesen szó? Arról, hogy minden harminc adóforint után egy egész ujkrajcár többlet vetessék ki a nemzeti méltóság Pantheonjára, hogy méltó világhírnöke, legyen az a hosszú időközön át üldözött, száműzött magyar állameszme életrevalóságának.

Aki ilyen kérdésekben fukar és krajcáros gazdálkodást szenved, az nem való honatyának; mert nincs történelmi érzéke ezen nemzetnek szívóssága iránt a multban, reményei és fejlődése iránt a jövőben. Nemzetünknek annyira erénye, hogy jóformán hibája is, az áldozatkészség; alkotmányunk első s eddig egyetlen emléktemplomának felállításakor, ezen őseinktől öröklött jellemvonáshoz hűtlennek maradni annyira volna, mint fajunk tradícióit megtagadni, létezőn önbizalmát elveszíteni.

Apponyi és Szilágyi uraknak körültekintve viselt dolgai nem érdemlik ugyan meg, de azért mi irántuk, hazafiságunk iránt vagyunk annyira tisztelettel, hogy az új országház ellen való igazán feltűnő kortesszidalmait nem magyarságuk és honfűi érzületük hiányának, hanem ambíciózus céljaik folytán egyáltalán nem válogatós pártszerepüknek rovására számítjuk föl. Pedig a kétségbeesés: a legsötétebb istentagadás.

Hadseregekben a gyávát és csüggetteget ártalmatlanná teszik; szabad államban, rohamosan fejlődő országban — kell, hogy legalább leszavazzák.

Akiknek nincs bizalmuk e nemzet jövője iránt: nem érdemlik meg, hogy e nemzettől bizalmi szavazatot, mandátumot kapjanak.

A gör. kel. szerb népiskolákról.

A Magyarország területén lakó nemzetiségek között a szerbek a legcsekélyebb számuak; aligha összesen egy millió lelket számíthatnak, ideértve a horvát- és szlavonországbelieket is; — de dacára a szerbek csekély számának, annyira kifejlődött bennük a közművelődés iránti hajlam és törekvés, hogy körülbelül 400 népiskolát, két tanítóképezdét, három felső-leányiskolát, két gymnasiumot és egy hittani intézetet saját költségükön tartva fenn, majdnem mindennapi esemény az, hogy egyik-másik előkelő, vagyonos család fő ezrekre menő összegekkel tesz alapítványokat a szerb nemzetiségű tanuló ifjúság számára.

Nem tévedünk, ha állítjuk, hogy alig van hazánkban valamely más nemzetiségnek annyi közművelődési alapítványa, mint éppen a szerbeknek, lévén náluk az alapítványok száma mintegy 50, és ezek közt sok van olyan, mely 50 ezer és több frtnyi alapítókéval bír.

Példa gyanánt csak a „Tökölly Száva“-féle alapítványi intézetre utalunk, mely fővárosunkban diszlik, és melyben 18 szerb nemzetiségű fiatal egyetemi tanuló ingyen lakást és 300 frtnyi stipendiumot élvez. Ennek az alapítványnak a vagyona majdnem 350,000 frtra megy fel. Nem képezi azonban feladatát jelen cikkünknek, hogy a magyarországi szerbek összes kulturális intézeteit megismertessük, mit más alkalomra tart fenn magának e sorok írója: ezuttal csak a hazai szerb népiskolákkal foglalkozunk.

Kivévéen a volt határvidéki területén és Horvát- és Szlavonországban létező szerbtannyelvű népiskolákat, a hazai szerb iskolák mindannyiát a gör. kel. szerb felekezet tartja fenn, ennél fogva mindezen iskolákra nézve a karlócai érsekség és annak a képviselője: a gör. kel. szerb nemzeti-egyházi kongresszus képezi a főhatóságot, mely ezen iskolákat az 1868-iki népoktatásügyi törvény keretén belül hozott és mindenkor királyunk által szentesítendő szabályrendeletek által szervezi és igazgatja.

A karlócai gör. kel. szerb metropolia egy érseki és hat püspöki egyházmegyét számít. Az egyházmegyék esperességekre, ezek pedig egyes hitközségekre oszlanak. A hazánkbeli szerb egyház 29 esperességet és 600 hitközséget számít. Az egyházmegyék között csakis a szorosán vett magyarországbeliek bírnak nagyobb számú szerb felekezeti népiskolákkal. — A Horvát- és Szlavonországban fekvő pakráci és károlyvárosi egyházmegyékben a századok óta fenálló 200 szerb

felekezeti népiskola az 1880-iki horvátországi új iskolai törvény martalékául esvén, itt valamennyi iskola „szimultániskolá“-ra változott. Ez a körülmény képezi a szerbek és horvátok között mai napig is az élessé fejlődött viszály és gyűlölet egyik főokát.

Kivévéen azon 10 szerb népiskolát, melyek még egy ideig Horvátországon a karlócai érsekségében a legnagyobb küzdelmeknek közepette a felekezeti jellegét fentartani igyekeznek: az említett 400 gör. kel. szerb felekezeti népiskolát a budai, bácsi, temesvári és verseci egyházmegyékhez tartozó hitközségek az 1868. évi 38. t. c. védelme alatt és ennek keretében hozott 1872-ik évi szerb kongresszusi népiskolai szabályrendelet alapján tartják fenn.

Ismeretes dolog, hogy a hazánkbeli szerbek nagy számban Horvátországban is laknak és annak területén két legnagyobb egyházmegyéjük: a pakracit és károlyvárosit alkotják. A szláv néptörzsek között a szerbek és horvátok a legközelebb rokonságban állanak egymással, — köztük csakis a felekezet, az egyház, képezi a válaszfalat; a szerbek t. i. óhitűek, vagyis a gör. kel. egyháznak hívei, míg a horvátok római katolikusok.

E két szláv népfaj közt némi nyelvi különbségek is léteznek: de századunk harmincas éve óta a horvátok a szerb nyelvet irodalmi nyelvül fogadták el, eluevezvén azt egyszersmind horvát nyelvnek. Ezóta a horvátoknak folytonosan oda irányul minden törekvésük, hogy a Horvátországban lakó szerbeket minden áron a nemzetiségüktől is megfosszák. Mindazt, a mi a szerbek szellemi sajátosságait képezi, p. o. a szépen hangzó nyelv, a híres népköltészet, történelmi műemlékek: azt a horvátok a szerbektől el tulajdonítják és horvát cég alatt mutatják be urbi et orbi. Ezen „nemes“ törekvésükben még csak egy maradt hátra a horvátoknak és ez az, hogy a szerbek közt még a „szerb“ nevet is kiirtsák és a jövő nemzedéket „igazi horvátok“ gyanánt neveljék fel. Ezen politikai törekvésnek szolgálatában áll minden horvátországbeli népiskola. Ezen törekvés képezi a horvát új népoktatási törvénynek a sarkpontját.

A horvát népiskolai törvény megengedi ugyan a felekezeti népiskolát is; de egyszersmind lehetlenné teszi annak fentartását azon határozatával, melylyel minden hitközség tagjait azon esetre is, ha ezek saját erejükkel a törvénynek megfelelő felekezeti népiskolát tartanak fenn, arra kötelezi, hogy az egyenes adó után járó 10% -ot iskolai adóképen a községi vagy „szimultán“-népiskola fenntartására kivétel nélkül fizessenek.

Ennek folytán minden felekezetnek, mely Horvátországban saját iskolát szándékozik fenntartani, kettős terhet kell viselnie — és ezen teher elviselhetlensége eltemette ott a felekezeti népiskolát. Így esett 200 gör. kel. szerb felekezeti népiskola áldozatul a „nagyhorvát“ eszmének, a „nagyhorvát“ törekvéseknek.

Más és pedig sokkal liberálisabb szellem lengi át a mi magyar, az 1868: 38-ki népiskolai törvényünkön. Ennek a törvénynek a sarkpontja az, hogy jó népiskolát követel, legyen az akár felekezeti, akár községi, akár pedig állami; és mindez iskolákat az állam fennhatósága és felügyelete alá rendeli, a népiskolai hatóságokról szóló 1876. 28. t. c.-ben egyszersmind arról is intézkedvén, hogy az állami felügyelő közeg tanügyi szakember legyen. A magyar népiskolai törvény 11. §-a megengedi, hogy a hitfelekezetek mindazon községekben, hol híveik laknak, saját erejükkel tarthassanak fenn és állíthassanak fel nyilvános népoktatási intézeteket, ha azok az iskolai épületekre, a fiú- és leánytanulók elkülönítésére, az egy tanító által tanítandó gyermekek számára, a tanítói képességre, a tanítandó tantárgyakra, az iskola-felszerelésre és a szorgalmi időre nézve megfelelnek a törvénysszabta feltételeknek.

Ugyanezen törvényünk 36. §-a elrendeli, hogy azon községi lakosok és birtokosok, kik a törvényben kijelölt kellékeknek megfelelő hitfelekezeti iskolát tartanak fenn, csak annyiban kötelesek a közs. iskola fenntartásához járulni, a mennyiben azon összeg, a mellyel saját hitfelekezeti iskolájuk fenntartásához pénzben vagy terményekben járulnak, egyenes adójuk öt százalékat nem meríti ki; eltekintve természetesen azon összegtől, melyet az illető község a törvény megalkotása évében iskolai célokra a községi pénztárból felhasznál.

Íme, ez a nagy és lényeges különbség létezik a magyar és horvát népiskolai törvény között; az egyik, és pedig a magyar törvény, a szerb felekezeti népiskola és az ahhoz kapcsolt tanintézetek felvirágoztatásának és emelésének hatalmas emeltyűje, a másik, t. i. a horvát, ugyanezen felekezeti tanintézeteknek sírásója lett.

A szíves olvasó tájékoztatása végett ezeknek előrebocsátása után történelmi adalékokkal szolgálunk még.

A gör. kel. szerb népiskolák felállítására és szervezésére nézve igen fontos az 1774 év; mert ezen időre esik két jeles főpap közművelődési működése. Ezek egyike a bácsi püspök Putnik Mózes, a másik a temesvári püspök Jovanovic Vince, Vidák volt. Az először nevezett, saját költségén Ujvidéken egy hittani

főiskolát állított fel, a másik bőkezűen segélyezte a szerb nemzetiségű pedagógusokat és népies írókat. Ezen időre esik, hogy hazánkban 373 új szerb népiskola lett felállítva, 21 régi népiskolát pedig javítottak, 19-et bővítettek.

A főérdem a Vidék püspök titkárárt, Mirijevszki Jankovics Tódor nevű tudóst illeti, ki a szerbek közt az első volt azok között, kik 1776. évben Bécsben Felbiger híres pedagógusnál tanulták az iskolai módszertant, mely alkalommal megismerkedett Mária-Terézia tanügyi szervezetével is.

Midőn Jankovics Bécsből hazatért, ki lőn nevezve az összes szerb népiskolák kir. főigazgatójának és megírta a tanítók részére az első „Vezérkönyvet” szerb nyelven, a melyben Felbiger elvei alapján ismerteté az iskolára nézve fontos tudnivalókat a tanítókkal. Hét év után 1778-ban kinevezték Jankovics mellé még Mrazovicsot és Vujanovszkyt — szintén Felbigernek tanítványait — kir. ker. igazgatóknak. Ugyanezen évben tartották meg az első gyakorlati előadást az alkalmazott és újonnan alkalmazandó szerb tanítóknak. Később 1782-ben Jankovics főigazgatót elvitte II. Katalin orosz cárné Oroszországba, hogy ott a népiskolákat szervezze. — Mrazovics és Vujanovszky azonban folytatták pedagógiai működésüket idehaza. Akkor még nem létezett hazánkban szerb tanítóképzés, s ezért a nevezett kerületi iskolai igazgatók meglátogatták évenként az iskolai kerületeket és meghatározott időben tanították és gyakorolták a saját kerületi néptanítókat a népiskolai módszertanban. Az ilyen előadásokat az igazgatók rendszeresen kezdték minden év május 1-én és végezték július hó végén — mikor a tanítók vizsgálatukat is letették. Ezen előadásoknak alapját a Felbiger-Jankovics-féle módszer képezte. Az első szerb tanítóképzés 1812. évben állították fel Szent-Endrén, Buda mellett, melyet 1816-ban helyeztek át Zomborba, Bács vármegyébe, a hol most is fennáll. Ezen tanítóképzésben működtek a szerbek legjobb tanerei.

A Felbiger-féle tanmódszer fenntartotta magát a szerb népiskolában egészen az 1857. évig, a mikor Dr. Natossevics György szerb főelőadó és vele karöltve Vukievics Miklós, a zombori képezde érdemű vezérigazgatója, lettek a gyökeres reformok úttörői, kik a szerb népiskolát az új pedagógiai vívmányok alapjára fektették.

Ez előzmények után most már a magyarországi szerb népiskolák és tanítóképezdek szervezetét kellene részleteznünk; különösen a legújabb kor haladását esetelni volna hálás feladat; ámde már az eddig közölték is oly nagy tért vettek igénybe, hogy a részleteket más alkalomra kellett hagynunk.

Popovics V. István.

Az országgyűlés bezárása.

F. hó 21-én a Magyar Király trónbeszéd-el zárta be a magyar országgyűlést.

A magyar király beszélt a nemzet képviselőihez; elmondotta nézetét az országgyűlés és közvetve a kormány működéséről.

Minden szava egy vezércikk, annál is több! minden szava döntő és meggyőző igazság.

A magyar királyt nem pártédek vezérlé, mert pártokon felül áll. Ő. Látköre tiszta, mert ön- és pártédek nélkül szemléli népei sorsát; és célja is a legszentebb, mert egyedül népei boldogítása képezi életfeladatát.

Ha valamikor a történet e fejedelem uralkodását megírni fogja, örök betűkkel lesz Clio táblájára felvéve, hogy: Első Ferenc József koronázott magyar király a legalkotmányosabb érületű fejedelem volt.

De elismeri ezt a jelenkor is; elismeri pártáryalat nélkül a haza minden fia; ezért lelkesül a magyar annyira királyáért, mert tudja, hogy alkotmányos érzülete kizár minden kabinetpolitikát.

Magyarország legalkotmányosabb királya beszélt tehát a nemzet képviselőihez; a nemzet atyja szólott gyermekeihez.

És a Magyar Király trónbeszédében elismeréssel emlékezett meg a jelenlegi kormányról.

Ha pedig valakinek alkalma van a kormányzat működését az utolsó szálakig keresztütlátni: ugy leginkább áll ez a fejedelem módjában, ki felügyeleti jogánál fogva, mindent szemlél, mindent lát és mindent hall.

Meg fogja érteni tehát a nemzet, népei boldogságát kívánó királyának a legtisztább meggyőződésből és a legtágabb tapasztalatból eredő szótátat.

Megértette eddig, mert egy évtizeden át folyton bizalmával ajándékozta meg ezen kormányt; és meg fogja érteni ezutánra is azt, hogy kire kell inkább hallgatnia: egy önzetlen fejedelem atyai szavaira; vagy ámitók önző kortesbeszédeire?

Legyünk tehát résen, választók!

Kövesse mindenki meggyőződését, de legyen ez önzetlen, mint a fejedelemé; kövesse mindenki szive sugallatát, mely azt dobja, hogy: „A legelső magyar ember a király.”

És ha mindegyikünk annyira szereti e hazát, mint királya, akkor e haza boldog leszen.

P.

Belgrád, 1884. május 20-án.

A miniszterelnök kivételével, valamennyi miniszter tegnap reggel Szemendrián keresztül Nisbe utazott, velök ment az egész segédszemélyzet és a levéltár is. Garasanin azonban visszamaradt; ez vasárnap

a királyt és a királynét kíséri. A királyi pár Belgrádból az „Orient” nevű hajóval Szmederevoig utazik s innen tovább Nisig. Az „Orient”, mely tudvalevőleg az osztrák-magyar koronaheregepárt Turn-Szeverinből Belgrádba és Zimonyba szállította, az Al-Dunára visszatér, hogy ott közlekedését ismét elkezdje. A királyi pár már szombaton este az „Orient” hajóra száll, azon éjszakázik és hajnalban elutazik, mert még aznap Nisben akarnak lenni. Szmederevótól vasuton utaznak Nisig. A vasut-vonal Belgrádtól Szmederevoig nem kész, mert a kácsi alagúton keresztül utazni nem szabad. A csúszós földanyag és a sok földalatti forrás az alagút befejezését gátolják és máris azt beszélik, hogy a hegy más pontján kiserítik meg alagutat építeni.

A belgrádi kormánykörök a nisi szkupstina elé némi félelemmel néznek. Igen messze és mélyreható törvényjavaslatok terjesztetnek a szkupstina elé, melyek közt legfontosabb a telek és föld megadóztatás iránti törvényjavaslat. Ezen adóemelés eddig ugy Szerbiában, mint egész keleten ismeretlen és kizárólag a földbirtokot terhel s éppen ez osztály van a szkupstinában leginkább képviselve. Egy hold szántóföld után 2—3 dinár adó (1 dinár 43¹/₃ kr. o. é.) hozatott javaslatba, ami kezdetül egy kissé sok. Ezért az eddig adóval terhelt föld és gazdasági termények, a mennyiben elszállíthatnak, adómentesek lesznek, ami a földművelést igen fogja emelni. Amennyiben az új pénzügyi törvények vagy egyáltalában a költségvetés irányszat megbuknék, úgy komoly válságtól tartanak.

Az egyház-politikai törvényjavaslatok is sok nehézségekkel fognak találkozni, a mi abból következethet, hogy a vallás- és közoktatási miniszteri tárca elfogadására alkalmas egyéniség nem található. C. umics ur eltagadta volna, de ez a haladópartiak előtt nem kedvelt egyéniség.

Hasonló nehézségekre bukkannak a megürlt püspöki székek betöltésénél is. Már sok főpapnak kínálták a megüresedett püspöki állásokat, de egy sem akarta elfogadni. Végül Osztrák-Magyarhonban körültekintettek és ott találtak egyet. Ez a szeremi Hopovo nevű zárda archimandritája, Pantelics Sámuel, a ki mult vasárnap a belgrádi metropolita által sabáci püspökké consecráltott.

r. l.

Hirek.

Valasztási mozgalmak. (Katymár, május 21-én.) E hó 20-án ünneget ült községünk. Ifju Latinovits János ur ő nagysága, volt országgyűlési képviselőnk és új szabadelvű párti jelöltünk időzött körünkben. Ünneppnek mondtam, mert bárki lép e napon községünkbe, mást nem képzelhetett volna. Csak pár nap előtt értesültünk, hogy szeretett képviselőnk e hó 20-án községünkbe jó, a Rigyicán e hó 14-én már általánosságban megtartott beszámolója után azt külön is megtartani és egyben mint új jelölt programbeszédjét elmondani. Párthívei, azaz helyesebben mondva községünk — mert nálunk ellenpárt nincsen — igazi ragaszkodással és szeretettel és kitelhető fényesen fogadta. Zászlós lovascsapat, hosszú kocsisor zeneszóval vonult ki a bajai uton körülbelül a határig ő nagysága elé és a csakhamar megérkezett képviselő urat zeneszóval és riadó éljenzéssel fogadta. A helybeli plébános ur, főt Navratill Ede, a tikkasztó hőségre való tekintetből, rövid szavakkal, de ismert szellemességgel üdvözölte, melyet ő nagysága szintén röviden megköszönve, — az imposables menet zeneszó mellett lassan vonult be községünkbe. A község házában a képviselő urat kívül mozsarak durrogása mellett 24 fehérbe öltözött leányka fogadta, kiknek ketteje egy-egy igen csinos virágcsokrot nyújtott át neki; benn a tanács-teremben pedig Fölker József községi aljegyző a következő szavakkal üdvözölte: „Nagyságos Képviselő ur! Csak halvány visszhangja akarok lenni a közörmőnek, közlekedésnek, mely ez alkalommal — midőn Nagyságod igen becses látogatásával szerencsétlen bennünket — minden arcról, minden szívből Nagyságod elé sugárzik; csak szavat akarok kölcsönözni a tünevényeknek, a jelenségeknek, melyekkel Nagyságod e ház küszöbén kívül és azon belül találkozott; — csak meg akarom mondani, mit óhajtott kifejezni a tarka kocsisor, a zászlós lovascsapat, a mozsarak durrogása, a leánykák virágcsokra: mind ez egyet: Isten hozta! Isten hozta! Üdvözlöm Nagyságodat, mint a kerületnek volt és még jelenleg is képviselőjét, a község nevében; üdvözlöm — mint új jelöltünket — pártunk nevében! Azon örömet, melyet bizonyára az egész választó kerületben pártunk minden híve érez Nagyságod becses elhatározása folytán, mely szerint e kerületben a jelöltséget elfogadni kegyes volt, — hatványozott fokban, sokkal bensőbbben és mélyebben érezzük különösen mi, katymáriak, azon különleges viszonynál, ama bensőbb kapcsolattal fogva, mely bennünket Nagyságodhoz fűz; — mert mi katymáriak, Nagyságodban nemcsak képviselőnként a multa, nemcsak jelöltünket a jövőre nézve; hanem mindenkoron földesurunkat és így bizonyos értelemben polgártársunkat is birjuk és üdvözöljük; a mennyiben Nagyságod nemcsak borsódi, de katymári nagybirtokos is; a mennyiben Nagyságod nemcsak borsódi, de katymári Latinovits János is. E fokozott örömet közepette engedje meg Nagyságod, hogy mindenekelőtt köszönetet mondjak képviseltesüinkért, hogy kijelentsem, miszerint mi e képviseltesüink föltétlenül meg voltunk elégedve és nyugtatva; mert Nagyságodnak három évi politikai magatartása, a kormánynak consequens, elvű és kitartó támogatása tökéletesen megfelelt támogatásunknak, tökéletesen megegyezett elvállalt madatumával és három év előtt választóink tett ígéretével. — A legmelegebb elismeréssel adozunk azon nem könnyű feladatnak, hogy sem a gúny, sem a gyanusítatások, sem az erőszakos támadások végtelen láncolata közepette sem tántorodott meg irányában, elveiben. Mert valóban nehéz, sokkal nehezebb egy mindennemű és szakadatlan támadásoknak kitett bármily helyes, bármily jogos, bármily igazságos álláspontot kitartóan megvédeni; mint azt nem válogatott, nem kvalifikált eszközökkel örlökté támadni; mert az elsőhöz Nagyságod és párthíveinek cselekedetéhez tisztult meggyőződés, elvhűség és erkölcsi bátorság kell, — utóbbiaknak, az ellenzékieknek pedig összes tudománya egyet-

len pontban, egyetlen elvben, igazabban elvtelenségben kulminál, a negatíóban: tagadni, gáncsolni mindent, ami van, a nélkül, hogy a jobbnak reménye iránt bizodalmat gerjeszteni akarnának és tudnának; lerántani mind, ki magasban van, hogy ily ők is felkapaszkodhatnának; gúnyolódni, potyaléleknak, mame-luknak nevezni mindenkit, aki nézeteiket nem osztja. Midőn előbb jelzett köszönetem képviseltesüinkért ismételném, csak újabb forró köszönetet mondok a jelöltség elfogadásaért, mert ez által ismét — leszá-mítva a politikai tekinteteket — alkalmat nyújtott nekünk, szeretetünk, ragaszkodásunk kitüntetésére. A jövőre nézve Nagyságoddal szemben nincs kívánalmunk, mint csak az, hogy multjában engedje birnunk jövőjének tükrét, hogy jövő cselekedetei multjában birjuk alapjukat, gyökereiket; hogy egész jövőmő működése legyen multjának következetes folyamánya. Midőn végre ez alkalommal biztosítjuk Nagyságodat, hogy bennünk meg lesz, meg van a küzdelemre kiesen erő és bátorság; egyuttal óhajtuk, áldja meg a Mindenható Nagyságodat is e mozgalmak idejében türellemmel és kitartással, azontúl pedig hosszú és boldog élettel! — Eme helyeslések — éljenekél kísért beszédre a képviselő ur hosszas rügtönzéssel válaszolt, melyben az üdvözlő egyes kifejezéseire vonatkozva, a kormány eljárásának helyességét begyőző hangon, begyőző érvekkel és példákkal bizonyítja és így ragaszkodását a kormányhoz, politikai irányát igazolja. Nem bizhatván a nap eseményeinek ütemében és útvesztőjében elfáradt memoriában, nem merem megkísérteni beszédjének leírását, mert nem szeretnék kevesebbet vagy mást mondani, mint a mit mi élveztünk, de egyet ki kell emelnem: loyális nyilatkozatát az ellenzék irányában, midőn ugyanis kijelentette, hogy nagy tisztelője lévén a szabad meggyőződésnek, a szabad akaratú választói jognak, határozottan megtiltja, hogy olyanokat, kik meggyőződésből, elvből más pártot volnának, a korteskedés bármimemű módjával is mégtéríteni igyekezzünk. Ezután a választók előtt németül és a helybeli plébános ur tolmácsolásában bunyevác nyelven megtartván beszámolóját és programbeszédjét, — rebus bene gestis főt. Navratil Ede plébános ur vendégszerető asztalához ültünk, hol ő nagysága kíséretében Latinovits Gyula bajai szolgabíró, ugyszintén községünk vendégét, Deák Zsigmond almási szolgabíró is volt szerencsénk körünkben tisztelhetni. Az ebédet a jókedélyű házigazda humora és egy másik patentirozott világhódító humor (nedű) fűszerezte. A felköszöntésekről nem is akarok megemlékezni, azt ugy is képzeli mindenki, hogy nem hiányzott, hisz' egy ilyen alkalmi ebéd felköszöntők nélkül ép oly elképzelhetetlen, mint egy terített magyar asztal só és paprika nélkül. — Fél ötkor délután ugyanoly módon, banderium-, kocsik-, választókkal és zeneszóval kísértük el egy darabig a körünkbe távozó jelöltünket, a viszontlátásig szíves „Isten hozd”-ot mondva. R. l.

Valasztási mozgalmak. Újvidék majd azon ritka szerencséhez jut, hogy egyszerre három képviselőjelöltje leend. Az egyik párt Bende Imre eddigi képviselőt állítja fel jelöltnek; a kikindai program hívei vagyis a habarék párt Hadzsics Antal jelöltséget szeretné keresztülvinni; a harmadik jelölt még nincs kizemelve, de felléptetve leend m. p. a nagy-becske-reki program hívei vagyis a szerb nemzeti (radikál párt) által. Kár egyik, kár a másiknak ez utóbbi két párt közül erőlködni, mert Bende Imre megválasztása bizonyos; bizonyos nemcsak azért, mert a hazafias magyar és német polgárok reá fognak szavazni, hanem főleg azért, mivel számos szerb választó a szerb habarék és szerb nemzeti pártokat megunva, a mi, vagyis a szabadelvűség zászlaja alá sorakoznak. Különben is Bende Imre eddigi képviselőnkiről mindenki különbség nélkül teljes elismeréssel nyilatkozik és elismerik, hogy eddig egyetlen egy képviselő sem tett annyit városunk javára, mint éppen Bende Imre. — A német polgárok egy része eddig még csak zárt ajtók mögött dolgozik és még eddig nem lehet tudni, hogy mikor majd a választás napja megérkezik, vajjon mily magatartást fognak tanusítani. Különben ezen titkos párt oly kevés tagot számlál, hogy számításba sem jő. — Bende Imre eddigi képviselőnkét néhány nap mulva haza várjuk. Hazajövetele alkalmából nagy ovatók tárgya leend. — Így tehát kiki láthatja, hogy mi határozott szabadelvűek vagyunk. Nekünk egy zászlónk van, a melytől bennünket eltéríteni senki sem képes s melyre csakis ez vagon írva: „Eljen Bende Imre, országgyűlési képviselőnk!”

Titel. A titeli kerületben, melyet eddig Miletics Szvetozár képviselt, május 18. délután nagy választói értekezlet volt Zsablya helységben. A megjelent 800 választó a szabadelvűpárt jelöltjévé dr. Mandics Tivadart kiáltotta ki A Maximovics és Kaszapinovic által ajánlott Szabovlyevics nemzetiségi jelölt egyetlen egy szavazatot sem kapott.

0-Becse, május 19. Kerületünk képviselője, Popovics Vazul ma folytatta körutját. Bácsföldvár határában előkelő közönség várakozott reá és lelkesen üdvözölte őt. Popovicsot hosszú kocsisor kísérte a városba, hol megtartotta beszámolóját. Ezután folytatá útját Temerinbe, melynek határában harmincánál több fogat várta. Kölcsönös üdvözlés után Popovics behajtatott a városba s Zittl plébános házában szállt meg, majd a casinó helyiségében beszámolván, tiszteletére 60 teritékű bankettet rendeztek. Különös hatást tett Zittl plébános szabadelvű felköszöntője.

A kernyajai választó kerület szabadelvű képviselőjelöltje Széchenyi Jenő nemes-militicsi plébános f. hó 18-án számos polgár kíséretében d. u. Bajmokon tartá programbeszédét. Fogadtatása az egész falunak ünnepi szint kölcsönözött. A határnál Budanovich aljegyző 40 lovas s még nagyszámú választóval várta a képviselőjelölt megérkezését, s a szokásos üdvözlések után ünnepiesen, zeneszóval, tarackdörgések között vonultak be a községbe, hol dr. Szucsich administrator üdvözölte. A 3. nyelven elmondott programbeszédét beláthatlan néptömeg hallgatta. Egy órai időzés után Pacserra vette útját, hol a lelkesedés hasonlóképen nyilatkozott. A határnál Kovács Sándor jegyző 8 lovas s számos polgár kíséretében várta az ünnepet, majd tarackdörgések között bevonulva Hafner r. k. plébános fogadta őt. Rövid pihenés után a nép lelkes éljenzései között távozott lakhelyére.

A riggyicai választókerület országgyűlési képviselője, nagys. ifj. Latinovits János f. hó 14-én tartotta beszámolóját. A 13 községből álló választókerület minden községe szép számban volt képviselve; a beszámolót mintegy 300 választó hallgatta. A beszámoló beszéd végzetével az egybegyűltek mint szabad-levél párt megalakultak, elnökül főt. Láng Márton csataaljai esperesplébánost, alelnökül tek. Késmárky Bélát, a kerület volt szolgabíróját, jegyzőül Reháknándor báthmonostori jegyzőt egyhangulag megválasztván, ugyszintén minden községből kellő számú választmányi tagokat kijelölve, a rögtön összeült pártterület egyéb határozatai közt a jelölt iránt intézkedve, képviselő-jelöltül egyhangú határozattal volt képviselőnként, ifj. Latinovits János ó nagyságát ajánlotta, mely határozat a választókkal közöltetve, egyhangú lelkes éljennel vétetett tudomásul. Ezután a pártelnök a hozzá sorakozott küldöttség élén fölkereste ó nagyságát és öt szép szavakkal felkérte a jelöltség elfogadására. Ó nagysága a jelöltséget köszönettel elfogadta és programbeszédét nyomban megtartotta. Ezt a választók tiszteletére rendezett bankett követte, s csak a délutáni órákban oszlottunk szét mint az apostolok, a világ minden tája felé. F. J.

Sürgöny. (Ó-Becse, május 22.) Az ó-becsei választó-kerület szabadelvű párti képviselője, Popovics Vazul, tegnap megtartotta beszámolóját Petrovoszellón is. Ó-Becseről jöve, a határon lovasok és kocsiak hosszú sora élén Varga István községi jegyző fogadta. A községbe moszarak durrogása, lelkes „éljen”-ek és „zivio”-k közben vonult be; a szerb templom előtt a plébános, a községvezető pedig Berényi Hugó jegyző által üdvözöltetve. A lelkesedés, különösen szerb részről, határtalan. Eljén Popovics Vazul, a mi volt és leendő szabadelvű párti képviselőnk!

Helfi és Irányi f. hó 25-én érkeznek Bajára programot mondani.

Kiállítás értesítő. Az országos kiállítás zombori kerületének bejelentett kiállítói. (6-ik közlemény, folytatás). 186 Dörner András, kovács. Kerynya. Három különféle rendszerű eke. Érték: 110 frt. Kitüntetve az 1882-iki megyei gépkiállításon. 187. Purmann Alajos, Zombor. Dohány. Kitüntetve a megyei terménykiállításán 1881-ik 188. Rakovecz János, kötelek és műtakács. munkák, Bezdán. Különféle műtakács munkák: asztalterítők, szalvéták, türlőkörök stb. Érték: 200 frt 189. Jung Raimond, asztalos. Cservenka. Egy szortírozó szélrosta és egy közönséges szélrosta. Érték: 100 frt. Az üzlet 1848 óta áll fenn. 190. Schumacher Károly, gépész. Cservenka. Egy cséplőgép négy lóerőre. Érték: 1400 frt. Az üzlet 1854 óta áll fenn. 191. Emich János, asztalos, Cservenka. Egy fladerozott íróasztal. Értéke: 30 frt. Az üzlet 1854 óta áll fenn. 192. Heinc és Scherer, társas szabó cég. Cservenka. Egy szalon és egy utcai teljes férfi öltözet. Értéke: 70 frt. 193. Griesfeldler György, szítás. Cservenka. Különféle sodrony szövet. Érték: 15 frt. 194. Witz Vendel, asztalos. Kula. Asztalos munkák. Érték: 60 frt. Az üzlet 1868 óta áll fenn. 195. Jakab András építész. Ujverbász. Fahidminta miniatűr szerkezetben, amerikai rács-szerkezet. Egy torony miniatűr alakban homorú és domború formában. Az üzlet 1860 óta áll fenn, számos tornyot, templomot, középületet, nagybbszerű hidat épített, névszerint a Budapest-Zimonyi vonal bács megyei részletén a híd és egyéb fel- és alépítményeket készítette. 196. Becker Jakab, Hebel. Ujverbász. Buza, zab magban és kalászbán; kukorica csőben és mag; repce 197. Stiefelmayer Henrik, Ujverbász. Buza, zab magvak és kalászkok; kukorica mag és csővek. 198. Heib Jakab, Ujverbász. Buza, zab magvak és kalászkok, kukorica magvak és csővek. 199. Breitwieser Henrik, Ujverbász. Buza, zab magvak és kalászkok; kukorica magvak és csővek. Dr. Margalits Ede, a zombori kiállítási kerület titkára.

Bács-Bodrogh m. gazd. egylet f. évi május hó 18-án tartott vál. ülésében Szemző Gyula alelnök első sorban utalva azon körülményre, hogy Szt. Tamás községe az ott megtartott szándékolt szántás- és ekeversenyt a töle nem függő okokból jövőre halasztatni kéri: több hozzászólás után a szántás- és ekeverseny kérdése, mint megkészt, az őszi ülésre utasított. Az adai földmives iskola felállítására ügyében elnökül Szemző Gyula hivatkozik annak önmagától is már annyira előrehaladott stadiumára, miszerint annak a gazd. egyesület közbejárása nélkül is f. hó 19-én alapköve fog letétni, részéről szükségtelemmel tartotta az erre kirendelt bizottságot összehívni; a vál. a jelentést tudomásul veszi, egyszersmind csodálkozásának ad kifejezést, hogy az alapkövetételre a gazd. egylet, mely pedig az iskola létesítése körül különösen kezdetben elismerésre méltó érdemeket szerzett, meg sem hivatott; — a vál. az egyletet mindazonáltal az általános felhívás következtében, h. titkárja által fogja képviseltetni. A folyó ügyek tárgyalásánál elnök jelenti, hogy az országos gazd. egyesületek szövetsége ülésében Rácz Vilmos titkárral részt vettek, a jelentést a jövő ülésben fogja megtenni. 2 szor hogy a magas kormánytól kísérletezés végett leküldött takarmány borsomagot legtöbbször zombori gazdák között osztotta ki, miután a lapokban történt felhívására a megyéből senki sem jelentkezett. 3 szor. A p. péklai kir. kinestári telep megtekintetése tekintetéből megtevén a szükséges lépéseket az igazgatóságtól azon értesítést kapta, hogy az 3-szor tekintendő meg, még pedig már most egyszer tavaszkor május végeig; mihez képest f. hó 25-ig jelentkezésre felhivatik a gazdaközönség, minél nagyobb részvételre, s minthogy az orsz. gazd. egyesület is szándékozik annak megtekintetése végett lerátni, kéretik az elnökség magát az orsz. egylettel

érintkezésbe tenni, hogy a megsejmlés egyszere történéjek. 4. tárgy: Folyó ügyek. A vasmegegyi gazd. egyesület átiratát a marhasó tárgyában egyesületünk pártolólág tudomásul veszi. A trieszti biztosító társaság kérelmének, mely szerint az egyesülettel szerződési viszonyba óhajt lépni, hely nem adatik, mert az egyesület már az első magy. ált. bizt. társasággal kötött szerződést. 5. tárgy. Indítványok. A folyó évben a tagok tetemes részének lejárván tagsági kötelezettsége, a vál. elhatározta, hogy az egyesület a lehető erélylyel lásson tagok gyűjtéséhez. E célból minden vál. tagnak és a megye közönségének aláírású ív küldendő. Rombay Dezső indítványa egy egyesületi közlöny indítását illetőleg az idő rövidsége folytán a jövő ülésre halasztatik. Több apróbb ügyek elintézése után az elnök köszönetet mondva a választmányak szives megjelenéséért az idő előrehaladott sága miatt az ülést feloszlottak nyilvánítja.

Szabadka város két külvárosi templom felépítésére 300 ezer frtot preliniált

Május 19-től június 16-ig lehet a keresetadó ellen rekurálni.

A zombori állami főgymnázium építésére pályázat van hirdetve. A részleteket a m. kir. építészeti hivatalban láthatják az érdekeltek.

Hymen. Steger Károly, ó-palánkai tanító, Pfaff Fülöp építő mester bájos leányával, Liska Kisasszony-nal gyűrűt váltott.

A szabadka-óbecsei vasút engedményesei jelenlik, hogy a terv valóslálásához már csak az érdekeltség által megajánlott 2/5 résznyi részvény aláírás hiányzik

Frusa József, zombori adóhivatali tiszt III. oszt. illetékeskezletti számtisztte nevezetett ki.

Arverés. Petrovics Lázár 9598 frtra becsült ingatlanai június 3-án bírói árverés alá kerülnek Palánkán.

A zentai adóhivatalnál III. oszt. számtisztzi álló más föltölt be június 5-éig.

Ujvidéki hírek. Dimitrievics Mitz, volt ujvidéki városi tanácsnok, új szerb lapot indít „Nova Zastava” cím alatt. A lap irányelve határozottan a beszkereki program álláspontja leendő és az omladina érdekeit fogja képviselni. Főmunkatársa leendő Jovanovics Dusan ügyvéd. A lap folyó évi június 1-én jelenik meg először; alakja a régi „Zastava” szerint leendő. — Az ujvidéki dalárda jövő hó 1-én júniást, jövő hó 4-én pedig rendes dalestélyt rendez — Ujvidéken egy új dalárdának alakításán fáradoznak, melynek célja volna egyrészt a társadalomra kellemesen hatni, másrészt és főrészt pedig a magyar szellemet terjeszteni, miután azt állítják, hogy a most fennálló „Ujvidéki Dalárda” tagjai között a magyar szellem nem eléggé uralg. Jobb volna, új dalárda helyett a régibe több magyar embernek beállni, mert majd kétből egy sem lesz. — Ujvidéken a magyar színtársulat még mindig üres ház játszalozik. Hallomás szerint a társulat legközelebb Belgrádba megy 6 előadásra. — Az ipar és kereskedelmi oktatás előmozdítására Ujvidéken alakult egylet által fenntartott ipar- és kereskedelmi iskolában Schaffer Sándor tanár elkezdte a rendes tornatanítást. Ugyanez egylet választmányja a tanárok fizetéseit 100—100 forinttal felemelte.

Ó cs. és apostoli királyi Felsőének legmagasabb meghívó levele e megye bizottságának 1884. évi május hó 27-én tartandó rendkívüli közgyűlésében fogván meghirdetett, — az 1874. évi XXXIII. t. c. 58-ik §-ának rendelkezése folytán, s az abban előirt intézkedések, nevezetesen pedig a képviselő-választók vezérletére kiküldendő elnökök, jegyzők és helyetteseik megválasztás céljából Bács Bodrogh megye központi választmányja folyó évi május hó 28-án délelőtti 10 órakor a megyei palota nagytermében ülést tart.

Sculfáty Kornél ur hosszabbán indokolt nyilatkozatban kijelenti, hogy a Bácsujfaluban megürült jegyzői állásra a fenforgó viszonyok közt nem pályázik, egyuttal pártolólág szives köszönetet mond eddigi támogatásukért.

Magyarosodunk. Ujvidéken új német lap indul meg: „Neuer Südungarischer Grenzboten” cím alatt, szerkeszti Keller István, ottani ügyvéd. — Tudomásunk szerint megyénk ügyvédi kara eleddig a magyarosodásnak támasza volt.

Lélekemelő ünnepélyességeknek volt színhelye f. hó 19-én Ada mezővárosa, ekkor történt ugyanis a város áldozatkészsége föl tán létesülendő földmives iskola alapkövetétele.

Már a reggeli órákban ezernyi tömegben lepte el a nép a város közvetlen szomszédsgában elterülő epreskert környékét. Kilenc óra tájban érkeztek meg Sándor Béla főispán, Tormay Béla miniszteri tanácsos, Schmausz alispán, Czirfusz tanfelügyelő, a község előljárósága és a környék összes notabilitása. Mintegy másfél ezerre mehetett az összes jelenvöltak száma.

Mielőtt az ünnepélyes aktus kezdetét vette volna, előbb a rom. kath., azután a gör. kel. templomban isteni tisztelet tartott. Isteni tisztelet után a díszes vendégkoszorú s a résztvevők nagy serege kivonult az epreskert mellett elterülő intézeti telekre, itt a rom. kath. és gör. kel. lelkesek az alapkövet besztertelvén, az előbbi felhívta a főispán Óméltóságát annak letételére, ki is emelkedett szavakban körvonaloza az esemény jelentőségét, üdvözli Ada városát áldozat készségeért, köszönetet mond a kormányának, hogy anyagi és erkölcsi támogatásával hozzájárult az eszme megvalósításához, — egy kalapács ütessel jelezte az alapkövetlet aktusát. Bács-Bodrogh vármegye nevében az alispán, Ada község nevében pedig a községi bíró tette ugyanazt: Az alapba helyezett iratot aláírták a főispán, Tormay miniszteri tanácsos, az alispán, a községi előljáróság és még vagy kétszázán a vendégek közül.

Az ünnepélyes aktus letolyta után a vendégsereg az epreskertben felütlött sátrak alá vonult, a hol víg zenésző mellett megkezdődött a bankett. A negyedik fogás után az első pohárfeleköszöntőt Ó felsége, a legalkotmányosabb királyra, Sándor Béla főispán mondotta. Czirfusz tanfelügyelő és Schmausz alispán Ada városára emelték poharukat. Tormay miniszteri tanácsos a mai nap fontosságát emelte ki szép szavakban, majd ismét a főispán Matkovich szolgabíróra, ez utóbbi pedig Ada községeért üritett poharat Rombay a gazdasági egyesület nevében üdvözölte Ada városát, ki

tejezést adva óhajának, bárcsak a nemes példa mentül több követőre találna megyénkben. — De ki győzné mindazoknál még csak a nevet is fölörölni, a kik keblök érzelmét toaszt alakjában öntötték ki.

Délután négy óra tájban vette kezdetét a program legérdekesebb pontja, a népünnepély. Előbb a város magyar ifjai és leányai, aztán a szerb fiatalág mutatta be magát festői öltözetben, majd kezdetét vette a tánc s tüzéll járták a csárdást és kolot késő estig.

Az új, január 1-éről keltezett, 50 frtos államjegyek kibocsátása f. évi május hó 23-án kezdetik meg a cs. és kir. közös központi pénztárnál.

Az ujvidéki kir. járásbírói állomásra pályázat van hirdetve.

Adán a földmives iskola-alap besztertelési ünnepélye után rövid egy óra alatt, Fridrik Tamás indítványa, Zsarkó Antal lelkesítésére, kétszáz forint gyűlt össze az új intézetbeli szegény, de szorgalmas és jó magaviseletű tanulók ösztöndíj-alapjára. A felköszöntések sorrendjét megtartva, adakoztak a nemes céla: Zsarkó Antal kir. közjegyző 5 frt. Dr. Engelmán Zsiga ügyvéd 30 frt. Matkovich lovag 55 frt. Mélt. Sándor Béla főispán 10 frt. Opitz Sándor pléb. 25 frt. Szegfű György zentai főjegyző 25 frt. Kelemen János közs. bíró 10 frt. Engelmán Adolf birtokos 5 frt. Roth Nándor zentai járásbíró 5 frt. Sisák Pál birtokos 5 frt. Grundbeck és Kelemen 6 frt. Grundbeck István 5 frt. Zsarkó Antal 5 frt. Kaszap Gábor birtokos 5 frt. Fridrik Tamás 4 frt. Összesen 200 frt. A töke növelésére a járásban és környéken aláírt ívek közzöttek.

Uj zeneművek. Rózsavölgyi és társa cs. és kir. udvari zeneműkereskedésében Budapestre megjelent és kapható „Babalinka nótá” és „Csiesóné galamb”, két kedvelt népdal énekhangra, zongorára alkalmazta Bánfi Sándor, ára 60 kr.; továbbá: „Hydropathák”, gyorspolka, zongorára alkalmazta Reinprecht Alajos, ára 60 kr.; végül: Tátrai visszhang”, keringő, zongorára szerző Reinprecht Alajos, ára 1 frt.

Burgstaller Sándor vegyeskereskedő Bezdánban, f. évi május hó 19-én élte 25 ik évében hosszas betegeskedés után elhunyt. Béke poraira.

Az adai földmives iskolát szerződés szerint a vállalkozó f. évi szeptember végeig befejezni köteles.

Hodságh, május 22-én d. u. 4 óra. (Sürgöny.) Parabuty községében dr. Vojnits István, megyei tiszteletbeli főjegyző, mint a hodsághi kerület szabadelvű párti képviselőjelöltjét a várakozás felülmúló, nagyszerű előkészületekkel fogadták. A határnál hosszú lovas-bandérium és a község első birtokosaiból alakult hatvantagú küldöttség fogadta. Programbeszédén a község minden választója jelen volt a szat minduntalan zajos tetszés nyilatkozatokkal szakították meg. Délben sikerült bankett volt, melyen az alkalmi felköszöntők egymást érték. Délután általános lelkesedéstől kísérve, nagyszámu fogatok élén Filipovára rándult át, a hol hallomás szerint, hasonló kitüntetéssel fogadják.

Az én dalom.

Hegyen, völgyön átrepülve,
Rólad dalol a madárka;
Kósza szellő, ha utra kel:
Rólad suttog messze szállva!

Erdő mélyén, a vadonban,
Ha megrezzen a falombja,
S a csermelyke futó habja:
Nevedet mind súgja, mondja.

Holdvilágos éjszakákon
Fen ragyogsz a csillagokba;
El-elnézem: amint fenyked
Az éjszakát beragyogja! . . .

S az éj után, hogyha kigyúl
A hajnal szép rózsapírja:
A te neved' lángbetűkkel
Abban látom én fölírva!

A nap arany sugariban,
Ha a földre tüzet lehel:
A te lelked' látom, érzem . . .
S feldobog a férfi kebel!

Vad viharban, mikor villám
Hasítja át a nagy eget:
Isten írja fel az égbe
Oh, szabadság! szent nevedet!!

Fritser Antal.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

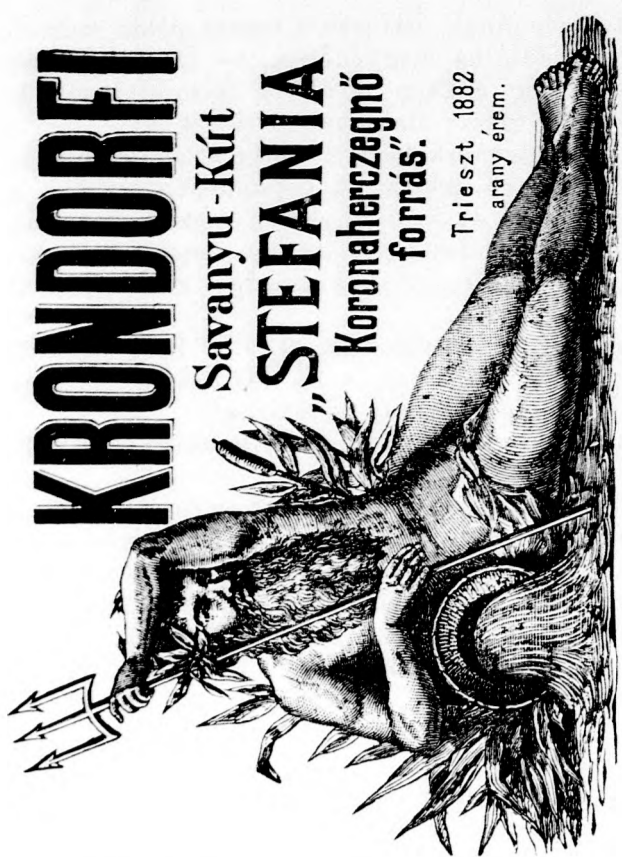
NYILTTÉR. *)

Dr. Poppovics István gyakorló-orvos

lakását május hó 20-tól Rezsnován-féle házból
Konyovics Jusztin (nagy szerbtemplom-utca 61.
számu) házába tette át. 3—1
Rendel d. u. 2—4.

MATTONI
BUDAI KIRÁLY-
KESERÜVIZE
orvosi tekintélyektől legjobban ajánlva
kapható minden gyógyszerár és ásványvízkereskedésben.
MATTONI és WILLE BUDAPEST.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

FALCIONE GUSZTÁV
Főraktár:
20-10 fűszerkereskedésben Zomborban.

HIRDETÉSEK.

IDEI TÖLTÉSŰ
mindennemű
az európai összes gyógyforrásokból
közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő
természetes
ÁSVÁNYVIZEK
6-6
kaphatók: HRABOVSKÝ és SZTRILICH kereskedésében Zomborban.

Nincs többé fogfájás!
DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál Soulacban (Gironde)
FOG-SZERE

használatát által.
Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főitalálva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 fit.

Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín visszaállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonyá teszi és növeszti. 1 palack.
Tincture du dr. Richard, a haj eredeti színének visszaállítására, rögtön siker. 3 frt 1 palack.
Eau de Phénix I. kitünő szer a haj színének visszanyerésére, 2 vagy 3-szori használata minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.
Eau de Phénix II. ugyanazon eredm. y mint az I. sz., siker 2 nap után.
Gouttes du dr. Thompsen szakáll-festőszer, könnyű használat és gyors siker.

Lotion végétale Cephaline, jótékony a fejmossaásra egyszersmind a hajnövesztésre.
Arnicaline toiletteviz. Egyedüli szer mindenféle bőrbetegségek, kiütések, égések stb ellen.
Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illatszereknek.
Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizspor, finom illattal.
Glycerine anglaise, kitünő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Főgyűnökség a nagyban eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.
Raktár Zomborban: Heindhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.

A bécsi 1883. évi gyógyszerészi kiállításon ezüst érmet nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdusabb
SAVANYUVIZE
kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajaiban. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervei élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiferjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben
mindenkor kapható

ÉDESKÜTY L.
magyar kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN.

Ugy szintén minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

1.000.000

Kempelen Imre fehérmegyei nagybirtokos tulajdonát képező mohai „ÁGNES” savanyuviz-forrás telepén 1883. november 15-én töltetett az
egy millióodik palaczk Ágnes-viz
mely annyiban képez nevezetesebb eseményt, amennyiben ezen eset Európában az első, mely alig három évi fennállása óta képes volt savanyuvizének ennyire élénk keresletet és közkedveltséget teremteni.

Raktár Zomborban WEIDINGER S. és ZS. uraknál.

IDEI TÖLTÉSŰ
mindennemű
az európai összes gyógyforrásokból
közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő
természetes
ÁSVÁNYVIZEK
kaphatók: FALCIONE GUSZTÁV kereskedésében ZOMBORBAN.